EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 10.5.2007
KOM(2007) 244 lõplik

KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

PÕLVKONDADEVAHELISE SOLIDAARSUSE EDENDAMINE

SISUKORD

1. Sissejuhatus 3
2. Liikmesriikide perepoliitika: tööhõive ja võrdõiguslikkuse edendamise tähtsus 3
2.1. Üldine suund liikmesriikide perepoliitika kohandamise poole 4
2.2. Tööhõive ja võrdõiguslikkuse edendamise tähtsus 5
2.3. Euroopa Liidu tööhõive- ja võrdõiguslikkuse poliitika roll pereelu kvaliteedi kujundamisel 5
2.4. Lissaboni strateegia – töö, pere- ja eraelu ühitamise tõukejõud 6
3. Euroopa Pereliit 7
3.1. Parimate tavade ja uurimistulemuste regulaarse vahetamise platvorm 7
3.2. Euroopa struktuurifondidest saadav abi 8
4. Järeldused 8
ANNEX - MAIN EUROPEAN DATA ON FAMILIES AND FAMILY POLICIES
The family as a support network 11
Mean actual and ideal number of children, by country. Women aged 40 to 54 12
Frequency of care and housework by sex, age and country groups (%) 13
Difference of employment rate for women with and without children 14
Provision of childcare in European countries in 2005 15
Social protection benefits targeted at family support in the EU 16
Preferences for family measures 16
At-risk-of-poverty rates by household type, 2005 18

1. SISSEJUHATUS

Kui komisjon avaldas 2005. aasta märtsis demograafilisi väljakutseid käsitleva rohelise raamatu, algatas ta sellega arutelu põlvkondadevahelise solidaarsuse tugevdamise vajaduse üle. Ka oma 12. oktoobri 2006. aasta teatises Euroopa demograafilise tuleviku kohta[1] rõhutas komisjon, et Euroopa Liidu liikmesriigid peavad soodustama rahvastiku juurdekasvu, juhindudes oma meetmetes majanduskasvu ja tööhõive uuendatud Lissaboni strateegiast ning soolise võrdõiguslikkuse poliitikast. Parandades pereelu tingimusi eeskätt töö ja eraelu parema ühitamise kaudu, saavad liikmesriigid aidata eurooplasi nende unistuste täitumisel laste soovitud arvu osas (vt lisa 2).

Seda mõttesuunda täiendas uute ideedega seejärel Euroopas vallandunud rahvastiku vananemise teemaline debatt. Mõttevahetuse käigus selgus, et Euroopa ühiskondade tasakaal püsib põlvkondadevahelise solidaarsuse sidemetel, mis on keerulisemad kui minevikus: noored täiskasvanud elavad aina kauem vanemate katuse all, kes omakorda üha sagedamini hooldavad abivajavaid vanureid[2]. Sellise elukorralduse põhikoormus langeb noorema või keskmise põlvkonna, eriti aga naiste õlgadele. Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste poliitika üldisemalt on niisiis nurgakivi, millele tuleb ehitada uus põldkondadevaheline solidaarsus.

Seega saab Euroopa Liit, hoolimata liikmesriikide ainupädevusest perepoliitika alal, aidata kaudselt kaasa kõnealuse valdkonna kaasajastamisele ja edendamisele, lähtudes seejuures eeskätt Lissaboni strateegiast, mis seab põhirõhu naiste tööhõive suurendamisele, töö, era- ja pereelu paremale ühitamisele, samuti noorte tööhõive tõstmisele ja kaasatusele.

Selles kontekstis tervitab komisjon kevadisel Euroopa Ülemkogul väljapakutud Euroopa Pereliidu loomise algatust. Käesolevas teatises, mis kirjeldab alustuseks hiljutisi arenguid liikmesriikide perepoliitikas, rõhutatakse Lissaboni strateegia olulist rolli nendes arengutes (jaotis 2) ja pakutakse välja meetmed, et kujundada Euroopa Pereliidust uurimiskeskus ja kogemuste vahetamise platvorm selles valdkonnas (jaotis 3). Tegu on esimese sammuga teel, mida mööda Euroopa astub vastu demograafiliste muutuste väljakutsele.

2. LIIKMESRIIKIDE PEREPOLIITIKA: TÖÖHÕIVE JA VÕRDÕIGUSLIKKUSE EDENDAMISE TÄHTSUS

Liikmesriigid on asunud kohandama oma perepoliitikat, et võtta arvesse rahvastiku vananemist, muutuvaid elutingimusi ja peresidemete mitmekesistumist[3]. Kuigi perepoliitika kuulub liikmesriikide pädevusse, on Euroopa Liidu tööhõive- ja võrdõiguslikkuse strateegiatel pereelu kvaliteedile siiski suur mõju.

---

1 KOM(2006) 571 Euroopa demograafiline tulevik – Kuidas teha väljakutsest võimalus.

2 Euroopa elukvaliteedi esimene uuring 2003. Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond.

3 Sotsiaalse olukorra aruanne 2005/6.

2.1. Üldine suund liikmesriikide perepoliitika kohandamise poole

Euroopa vaatlusstruktuuride (näiteks MISSOC) andmetest nähtub, et Euroopa Liidu liikmesriikide perepoliitika meetmed võib praegu jagada kolme põhikategooriasse:

- perega seotud otseste ja kaudsete kulude hüvitamine (hüvitised või maksusoodustused laste või ülalpeetavate hooldajatele);
- abiteenused lapsevanematele väikelaste harimisel ja hoidmisel, suuremate laste järele valvamisel ja juhendamisel ning üha rohkem ka ülalpeetavate isikute hooldusteenused, mis on vananeva ühiskonna kontekstis loomulik;
- töötingimuste kohandamine (töö ja eraelu paremat ühitamist võimaldavad tööajad ja puhkused) ning kohalikele teenustele juurdepääsu parandamine.

Nende kolme põhikategooria osakaal on liikmesriikides väga erinev. Kui näiteks peretoetustele ja lastehoiuteenustele tehtavad kulutused on liidus (EL-25) keskmiselt 2,1% SKPst[4], kõiguvad need liikmesriikides 0,7% ja 3,9% vahel, kusjuures peresisest solidaarsust hindavas Lõuna-Euroopas on kulutuste tase madalam kui Mandri-Euroopas ja põhjamaades.

Arvestades aga kiiresti muutuvat sotsiaal-kultuurilist konteksti, on liikmesriigid alustanud perepoliitika meetmete kohandamist kolmes suunas:

- perepoliitikat vaadeldakse nüüdsest kui osa laiemast meetmete rühmast, mis kõik mõjutavad perede olukorda ja on seotud selliste valdkondadega nagu haridus, noorte kaasamine ühiskondlikku ellu ja tööturule, tööhõive, eluase, transport, tervishoid ning loomulikult ka tsiviilõigus, mis reguleerib pereliikmete vastastikuseid kohustusi;
- meetmete võtmisel liigutakse üha enam nende rakendamise detsentraliseerimise, õiguste ja hüvitiste personaliseerimise ning kulutuste hoolikama analüüsi poole, et ergutada töölenaasmist ja anda inimestele püsiv tagatis vaesusest pääsemiseks. See areng avaldub muu hulgas selles, et sotsiaalkaitsesüsteemides liigub rõhuasetus peres ülalpeetavana omandatud õigustelt individuaalselt omandatud õigustele. Sotsiaalkaitsesüsteemide kohandamisel pööratakse erilist tähelepanu naiste huvide kaitsele (kelle hõivatuse määr oli minevikus madal), mis omakorda aitab vältida eakamate naiste vaesuse süvenemist[5];
- lõpetuseks võtavad liikmesriigid oma perepoliitika kujundamisel üha enam arvesse ka eri sugupoolte muutuvaid püüdlusi ja rolle ühiskonnas, sest naiste staažikatkestused on jäänud väiksemaks ning mehed võtavad aina rohkem osa pereelust ja kodutöödest, mis suurendab seega meeste ja naiste võrdõiguslikkust naiste majandusliku sõltumatuse kaudu.

Eurooplased suhtuvad neisse muutustesse positiivselt, jäädes endiselt väga perekeskseks[6]. Ajavahemikus 1999–2003 Robert Boschi fondi poolt kaheteistkümnes riigis läbiviidud uuring näitab, et eurooplased ootavad ühiskonnalt eelkõige senisest laialdasemat laste ja ülalpeetavate hooldusteenust, seda eriti eakate puhul (vt lisa 7).

---

4 Peredele tehtud kulutused ei hõlma maksusoodustusi, haridusele (eeskätt koolieelsele ettevalmistusele) tehtud kulutusi ega teisi meetmeid, mis on suunatud peretoetuseks või perekonna väljaminekute (eluase, sotsiaalne kaasamine) katteks.

5 ILO 1988. aasta aruanne naiste ja sotsiaalkindlustuse kohta.

6 Eurobaromeeter 273 „Euroopa sotsiaalne tegelikkus”: küsitlused näitavad, et eurooplasetele on perekond heaolu lahutamatuks koostisosaks.

2.2. Tööhõive ja võrdõiguslikkuse edendamise tähtsus

Tihti küsitakse, mida tuleks teha, et töötada välja võimalikult tõhus perepoliitika. Vastus peaks kindlasti arvesse võtma kõiki neid eesmärke, mida perepoliitikalt Euroopa riikides oodatakse. Riikides, kus põhirõhk on iibe tõstmisel, tuleb aidata noorpaare nende peresoovide teostamisel. Teisal on perepoliitika eesmärgiks pigem kodanike üldise heaolu parandamine kõigile võrdsete võimaluste loomise kaudu. Mõningates riikides on aga peamiseks väljakutseks võitlus teatavate perede vaesusega või palgavahede vähendamine. Sageli tekib just piirkonna või kohaliku omavalitsuse tasandil vajadus luua pereeluks sobiv keskkond, mis aitaks kvalifitseeritud tööjõudu sinna meelitada või lahkumast hoida.

Siiski näitab empiiriline võrdlus, et riikides, kus järgitakse soolise võrdõiguslikkuse üldstrateegiat ning kus on loodud sotsiaalkaitse integreeritud süsteemid, mis pakuvad teenuseid ja individuaalset vanemapuhkust nii meestele kui ka naistele, ning kus on investeeritud lastehoiuteenuste kvaliteeti[7] ja muudetud töögraafikud paindlikumaks, on nii sündimus kui ka naiste tööhõive ühtviisi kõrgel tasemel. Need erinevate sidusrühmade toetatavad algatused koondavad liikmesriikide valitsusi, kohalikke omavalitsusi ja sotsiaalpartnereid; mõnikord võetakse meetmeid ettevõtete sotsiaalse vastutuse liikumise raames koostöös ühingute-liitude ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega.

Naiste tööhõive määr on kõrgeim Skandinaavia riikides (näiteks Rootsis ja Taanis töötab üle 80% naistest vanuses 25–54 aastat) ning sama näitaja on madalaim Vahemeremaades. Ka viljakuse näitajad on keskmisest kõrgemad riikides, kus astuti väga varakult samme töö ja pereelu ühitamiseks ja soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks.

Need meetmed, mille eesmärgiks on paremini ühitada ühelt poolt tööd ning teisalt pere- ja eraelu, aitavad vältida olukordi, kus naised on sunnitud valima karjääri ja pereelu kvaliteedi vahel, võimaldades niimoodi peredel teostada oma soovid ja tõstes naiste tööhõivet. Samamoodi soodustab meeste ja naiste palgavahe vähendamine perekohustuste ja majapidamistööde õiglasemat jaotumist.

2.3. Euroopa Liidu tööhõive- ja võrdõiguslikkuse poliitika roll pereelu kvaliteedi kujundamisel

Kuigi perepoliitika kuulub liikmesriikide ainupädevusse, on Euroopa Liit oma strateegiliste põhimõtete kujundamisel eri valdkondades alati arvestanud nende mõjuga peresidemetele ja pereliikmete elukvaliteedile. Lissaboni strateegia pakub raamistikku perepoliitika kaasajastamiseks võrdsete võimaluste edendamise, eriti aga töö, pere- ja eraelu ühitamise kaudu, mis aitab tõsta naiste tööhõivet.

Ühenduse õiguses on juba pikemat aega arvesse võetud pereelu vajadusi ja sellest lähtuvaid õigusi. Näiteks isikute ja töötajate Euroopas liikumise vabadust käsitlevate seaduste rakendamisel kooskõlastati Euroopa piires liikuvate töötajate osas riiklikud sotsiaalkindlustusskeemid[8] (mis hõlmavad ka peretoetusi) ja perekonna taasühinemise alased õigusaktid, mis kehtivad ka kolmandatest riikidest pärit sisserändajatele, kelle abikaasade ja laste suhtes on kehtestatud eraldi õigused[9]. Kuna laste tulevik on üks Euroopa Liidu

---

7 OECD uuringud väikelaste teadlikkuse arendamise ja õpetamise kohta on näidanud, et laste õpetamist ja hoidmist kombineerivate struktuuride tähtsus ei piirdu ainult töö- ja eraelu ühitamisega, vaid et need aitavad võidelda tõrjutusega ja kujundada inimkapitali juba väga varajases eas.

8 KOM(2002) 694 Komisjoni teatis „Tööjõu vaba liikumine – kogukasu ja –potentsiaali saavutamine."

9 Nõukogu direktiiv 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta. Nõukogu direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil.

prioriteete, võeti hiljuti vastu meetmed, millega tagatakse laste õigus perele ja kaitsele[10] (sealhulgas pildimaterjali kaitse, programmid laste vastu suunatud vägivalla vähendamiseks, ümbruskonna turvalisuse tagamine jne).

Töö, pere- ja eraelu ühitamisest on saanud Euroopa tööturupoliitika peatelg, mis aitab tagada naistele ja meestele tööturul võrdsed võimalused. Ühenduse õigustik on alates 1992. aastast täienenud rasedate töötajate kaitset ning rasedus- ja sünnituspuhkust reguleeriva õigusraamistikuga[11]. Ka Euroopa sotsiaaldialoogi üheks esimeseks tulemuseks oli vanemapuhkuse kehtestamine[12]. Töö- ja eraelu ühitamise kui naiste majandusliku iseseisvuse ja soolise võrdõiguslikkuse möödapääsmatu eeltingimuse tähtsus kajastub ka naiste ja meeste võrdõiguslikkuse juhistes aastateks 2006–2010[13] ning Euroopa soolise võrdõiguslikkuse paktis[14], mille liikmesriigid võtsid vastu 23.–24. märtsil 2006 toimunud Euroopa Ülemkogul.

2.4. Lissaboni strateegia – töö, pere- ja eraelu ühitamise tõukejõud

Et suurendada naiste tööhõivet, on töö, pere- ja eraelu ühitamine tõstetud Lissaboni strateegias tähtsale kohale. See peegeldub eriti Euroopa Ülemkogul 2002. aastal vastuvõetud lapsehoiueesmärkides. Samuti kajastub see lähenemine 2005. aastal vastuvõetud töökohtade loomist ja majanduskasvu käsitlevates kompleksse tes suunistes, mis on elutsüklipõhised ja näevad ette, et tööhõivepoliitika peaks rohkem arvestama perekondlikke tingimusi, mis inimelu jooksul pidevalt muutuvad. Lisaks töötati Lissaboni strateegia raames välja avatud koordineerimismeetod sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasamise valdkonnas, mis pöörab erilist tähelepanu vaesuses elavate laste ja nende perede olukorra parandamisele, pensioniskeemide kaasajastamisele (mis võtavad nüüdsest arvesse uusi töövorme ja staažikatkestusi) ning ülalpeetavatele pikaajaliste hooldusteenuste pakkumisele. Võrdõiguslikkuse perspektiiv aitab seega kaasa Lissaboni strateegia edasisele arengule, mida rõhutavad ka mitmed 2007. ja 2008. aastal käivitatavad algatused.

- Käesoleva teatisega paralleelselt algatab komisjon sotsiaalpartneritega konsulteerimise teise etapi, õhutades neid avaldama arvamust selle kohta, milline peaks olema töö ja eraelu paremat ühitamist tagavate seadusandlike ja muude ettepanekute sisu.
- 2007. aasta jooksul rakendatakse rida meetmeid vastusena Euroopa Ülemkogu üleskutsele, milles see on korduvalt õhutanud Euroopa Liitu ja liikmesriike võitlema tõsisemalt laste vaesusega.
- Komisjon käivitab mõttevahetuse, mis käsitleb eakatele suunatud teenuste kvaliteeti ja väärkohtlemise vastast kaitset, samuti meetmeid, mida tuleks võtta Euroopa tasandil koostöös liikmesriikidega, et kiirendada infrastruktuuride ja teenuste arengut ning kaasajastamist vananeva rahvastiku kontekstis.

---

10 KOM(2006) 367 Euroopa Liidu lapse õiguste strateegia väljatöötamine.

11 Nõukogu direktiiv 92/85/EMÜ, 19. oktoober 1992, rasedate, hiljuti sünnitanud ja rinnaga toitvate töötajate tööohutuse ja töötervishoiu parandamise meetmete kehtestamise kohta (kümnes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses).

12 Nõukogu direktiiv 96/34/EÜ, 3. juuni 1996, Euroopa Tööandjate Föderatsiooni, Euroopa Riigiosalusega Ettevõtete Keskuse ja Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni poolt lapsehoolduspuhkuse kohta sõlmitud raamkokkuleppe kohta.

13 SEC(2006) 275, vastuvõetud 1. märtsil 2006.

14 Eesistujariigi järeldused, 7775/1/06/ REV 1.

- Käimasolevad arutelud Euroopa ühiskonna sotsiaalse tegelikkuse üle[15] pakuvad uusi lähteandmeid ühenduse strateegiate väljatöötamiseks, mis peavad tagama võrdõiguslikkuse ja igas vanuses kodanike juurdepääsu hooldusteenustele.

Euroopa Komisjoni igaaastases arenguaruandes, mida koostatakse Lissaboni strateegiat käsitlevate riiklike aruannete põhjal, kajastatakse iga kahe aasta tagant eraldi peatükis liidu valmisolekut demograafilise väljakutsega võitlemiseks[16].

3. EUROOPA PERELIIT

Kevadisel Euroopa Ülemkogul loodud Euroopa Pereliit käivitatakse esialgu kui platvorm, mis võimaldab vahetada kogemusi-teadmisi perepoliitika valdkonnas ja liikmesriikide parimaid tavasid demograafiliste muutustega toimetulekul. Et rajada selline platvorm, alustab komisjon 2007. aastal struktuuride väljatöötamist parimate tavade ja uurimistulemuste regulaarseks vahetamiseks (jaotis 3.1).

Samuti loodab komisjon ergutada Euroopa Pereliidu kaudu koostööd ja partnerlust kõigi sidusrühmade vahel, et saavutada töö, pere- ja eraelu parem ühitamine. Lisaks sotsiaalpartnerite poolt liidu tasandil võetud meetmetele kutsub komisjon liikmesriike üles arendama partnerlussuhteid töö, pere- ja eraelu paremaks ühitamiseks struktuurifondidest eraldatavate uute vahendite abil (jaotis 3.2).

2010. aastal toimuval kolmandal Euroopa demograafiafoorumil esitab komisjon aruande Euroopa Pereliidu raames tehtud töö tulemuste kohta.

3.1. Parimate tavade ja uurimistulemuste regulaarse vahetamise platvorm

Liikmesriikide väga erinevate perepoliitikate tõttu kujutab Euroopa Liit endast soodsat lava parimate tavade vahetuseks avalikus sektoris ja perepoliitika mõju süvauuringuteks. Sellega seoses võtab komisjon järgmised meetmed.

(a) Valitsuste eksperte koondav kõrgetasemeline demograafiaküsimuste töörühm

Käesoleva teatisega samaaegselt moodustab komisjon valitsuste ekspertide kõrgetasemelise demograafiaküsimuste töörühma, mis on ette nähtud teatises Euroopa demograafilise tuleviku kohta. Selle rühma ülesandeks on nõustada komisjoni aruannete koostamisel ja iga kahe aasta järel toimuva demograafiafoorumi ettevalmistamisel ning aidata komisjonil teostada allpool kirjeldatud analüüse ja kogemuste vahetust.

(b) Foorumid ja võrgustikud üleeuroopalisel, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil

Komisjon korraldab iga kahe aasta järel Euroopa demograafiafoorumi, et teha kokkuvõte demograafilisest olukorrast ning Euroopa demograafilise tuleviku teatises väljapakutud suuniste rakendamisest. Esimene foorum toimus oktoobris 2006, järgmine on planeeritud 2008. aasta sügiseks. Neid foorumeid edendatakse ja toetatakse riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil. Algatuses „Piirkonnad majandusmuutustes”[17] on konkreetselt ette nähtud võimalus toetada selle valdkonna algatusi piirkondlikul ja kohalikul tasandil.

(c) Parimate tavade vaatluskeskus

---

15 KOM(2007) 63 Sotsiaalse tegelikkuse hindamine.

16 Vt KOM(2006) 571.

17 Komisjoni teatis „Piirkonnad majandusmuutustes” KOM(2006) 675, 8.11.2006.

Komisjon teeb Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondile ettepaneku rajada perepoliitika parimate tavade vaatluskeskus. Kõnealuses vaatluskeskuses kogutud andmed pakuksid analüüsimiseks materjali üleeuroopalistele ja muudele foorumitele.

(d) Uurimisvahendid

Teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmes raamprogramm võimaldab jätkata uurimistööd demograafia- ja pereküsimuste alal, rahastades konkreetseid algatusi selles valdkonnas, aga ka horisontaalmeetmeid, mis võtavad arvesse demograafiliste muutuste kogumõju ühiskondlikele struktuuridele. Nii kõnealune raamprogramm kui ka konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm võivad olla abiks perekondadele, suurendades info- ja sidetehnoloogiate arengu kaudu eakate iseseisvust ja parandades nende elukvaliteeti.

Komisjon aitab arendada ka OECD loodud perede andmebaasi ning töötada välja perepoliitika analüüsivahendeid liikmesriikide jaoks. Nende analüüsivahendite abil saavad liikmesriigid hinnata oma perepoliitika vastavust seatud eesmärkidele (laste soovitud arv, sugudevaheline võrdsus ja võrdõiguslikkus üldisemalt, sotsiaalne ja eriti laste kaasamine). 2008. aastal viiakse läbi Eurobaromeetri uuring, mis keskendub perede olukorrale ja nende vajadustele.

3.2. Euroopa struktuurifondidest saadav abi

Nagu näitavad nii programmist EQUAL[18] saadud kogemused kui ka komisjoni poolt 2007. aasta jaanuaris korraldatud konverents, kus piirkonnad jagasid oma kogemusi demograafilise väljakutsega toimetulekul, võivad paljud praegused pilootprojektid innustada uute meetmete rakendamist kas riiklikul või kohalikul tasandil, toetamaks võrdõiguslikkust ning töö ja pereelu ühitamist. Ühenduse strateegilistes suunistes ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas aastatel 2007-2013[19] soovitatakse teostada selliseid uuenduslikke projekte, kuivõrd need aitavad kohaneda demograafiliste muutustega[20]. Seetõttu kutsub komisjon liikmesriike üles tagama, et nende esitatud rakenduskavad toetaksid ka taolisi meetmeid. Komisjon töötab eelmainitud valitsuste ekspertide rühma kaasabil selleks välja kohalikele ja piirkondlikele sidusrühmadele suunatud praktilise juhendi, millest liikmesriigid saavad juhinduda nende meetmete praktilisel rakendamisel, mida nad ise on võtnud töö, pere- ja eraelu ühitamiseks ning elukvaliteedi parandamiseks. Järgmisel Euroopa demograafiafoorumil vahetatakse mõtteid just nende detsentraliseeritud meetmete üle.

4. JÄRELDUSED

Pakkudes peredele laste ja ülalpeetavate eest hoolitsemisel rohkem tuge ning ärgitades perekohustuste ja kodutööde õiglasemat jaotumist, tugevdavad liikmesriikide perepoliitika strateegiad põlvkondadevahelist solidaarsust. See aitab parandada meie kõigi elukvaliteeti ja luua olukorra, kus inimesed saavad teostada

---

18 Kokkuvõtted Euroopa Sotsiaalfondi rahastatud meetmetest, mille eesmärgiks on ühitada tööd ja pereelu ning suurendada seeläbi soolist võrdõiguslikkust eeskätt riikidevahelise programmi EQUAL raames, on kättesaadavad Euroopa Komisjoni veebilehel.

19 KOM(2006) 386 Nõukogu otsus ühenduse ühtekuuluvuspoliitika strateegiliste suuniste kohta.

20 Euroopa Sotsiaalfondi käsitlevas määruses (EÜ) 1081/2006, 5.7.2006, on sätestatud, et fond peab „tegelema ka ühenduse tööealises elanikkonnas toimuvate demograafiliste muutuste asjaomaste mõõdete ja tagajärgedega".

oma pereunistused. Perepoliitika uued suunised toetavad ka majanduskasvu ja tööhõivet, lihtsustades näiteks naiste osalemist tööturul.

Rõhutades sugudevahelist võrdsust ja võrdõiguslikkust üldisemalt, on Lissaboni strateegia sobivaks tugiraamistikuks liikmesriikide perepoliitika arendamisel, kuid ei tohi unustada, et põhivastutus langeb siin siiski liikmesriikide õlgadele. Euroopa Pereliidu loomise kaudu, mida komisjon igati toetab kui kogemuste vahetuse platvormi ja uuringukeskust, saab perepoliitika kaasajastamisest ühiseid huvisid teeniv projekt.

ANNEX - MAIN EUROPEAN DATA ON FAMILIES AND FAMILY POLICIES

The family as a support network 11
Mean actual and ideal number of children, by country. Women aged 40 to 54 12
Frequency of care and housework by sex, age and country groups (%) 13
Difference of employment rate for women with and without children 14
Provision of childcare in European countries in 2005 15
Social protection benefits targeted at family support in the EU 16
Preferences for family measures 16
At-risk-of-poverty rates by household type, 2005 18

The family as a support network

From whom do you get support in the following situations?	If you needed help around the house when ill			If you needed advice about a serious personal or family member			If you were feeling a bit depressed and wanting someone to talk to			If you needed to urgently raise an important sum of money to face an emergency		
	No partner	Partner	Total	No partner	Partner	Total	No partner	Partner	Total	No partner	Partner	Total
Your partner	6%	70%	45%	6%	60%	38%	8%	57%	37%	3%	22%	14%
Family member	69%	25%	43%	58%	28%	40%	41%	21%	29%	64%	49%	55%
Work colleague	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	2%	2%	1%	1%	1%
Friend	11%	1%	5%	25%	7%	7%	37%	15%	24%	9%	4%	6%
Neighbour	4%	1%	2%	2%	0%	0%	3%	1%	2%	1%	0%	1%
Someone else	4%	1%	2%	3%	2%	2%	3%	2%	2%	7%	10%	9%
Nobody	4%	1%	2%	3%	1%	1%	5%	3%	3%	12%	9%	10%
NA	1%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	4%	4%	4%

Source: Eurobarometer 273 "European social reality" reconducted in November December 2006 in EU-27.

Note: As regards the variable on the family situation in the columns, a respondent has a partner if he or she is married, remarried or unmarried but currently living with a partner.

Mean actual and ideal number of children, by country. Women aged 40 to 54

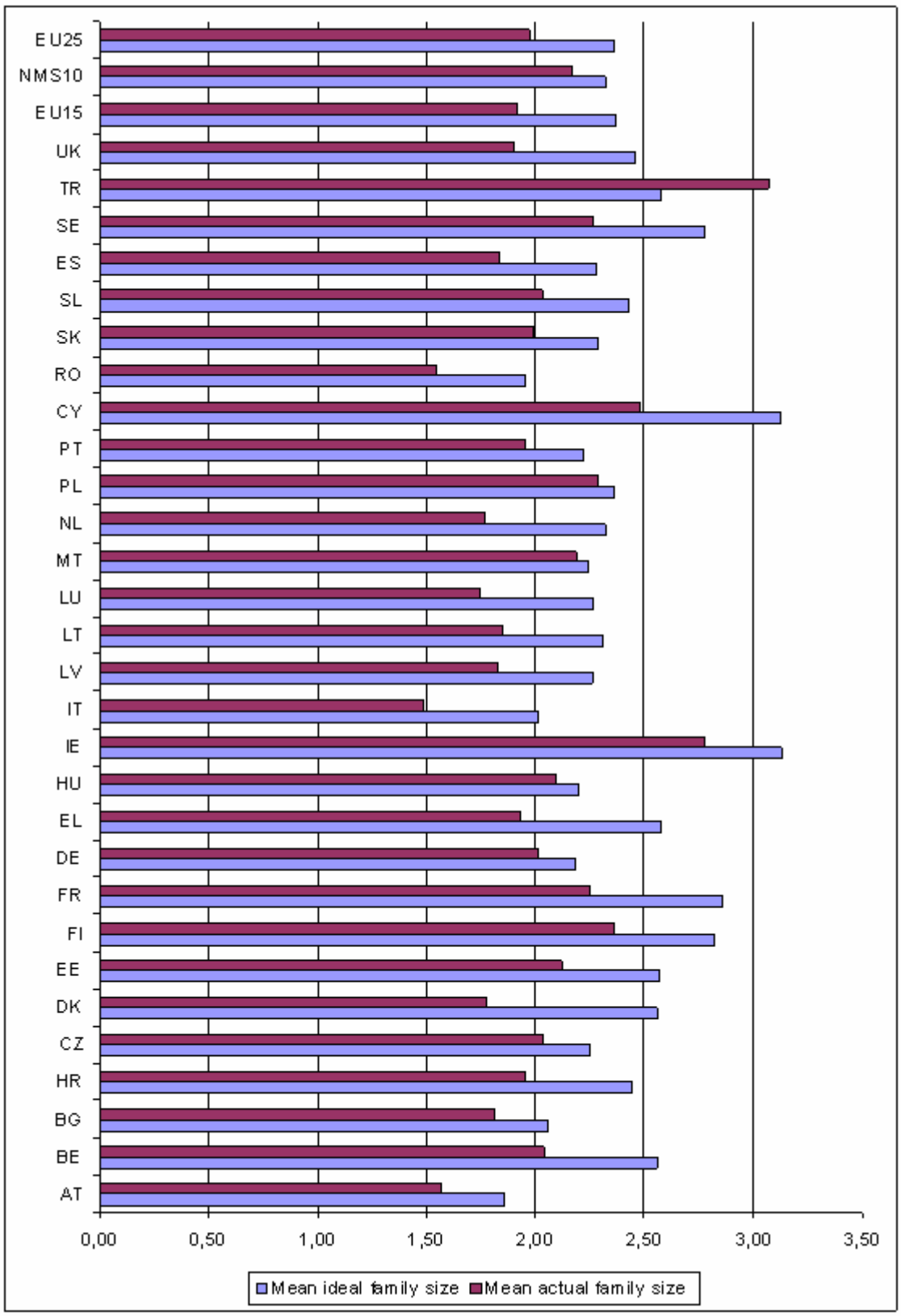

Source:"Childbearing preferences and family size issues in Europe" by M.R. Testa, results of the 2006 Euro Barometer on fertility and ageing.

Frequency of care by sex, age and country groups (%)

	Q37a: How often: caring for and educating children			Q37c: How often: caring for elderly/disabled people		
	Every day	Once or several times a month	Less often/never	Every day	Once or several times a month	Less often/never
EU15						
Women aged 18–34	42	4	53	4	9	88
Women aged 35–64	49	10	40	10	16	75
Women aged 65+	6	10	84	5	6	88
Men aged 18–34	17	7	77	2	8	90
Men aged 35–64	32	14	54	5	11	84
Men aged 65+	5	7	88	6	5	89
NMS-10						
Women aged 18–34	52	5	44	6	14	80
Women aged 35–64	48	17	35	12	16	72
Women aged 65+	9	16	75	6	5	89
Men aged 18–34	28	9	62	3	14	83
Men aged 35–64	35	20	45	6	16	79
Men aged 65+	9	13	78	6	5	90

Q37a, b, c: How often are you involved in any of the following activities outside your paid work: a) Caring for and educating Children; c) Caring for elderly/disabled relatives?
Note: the modalities 'less often' and 'never' are aggregated together.
Source: EQLS, 2003; row percentages.

Difference of employment rate for women with and without children*

	2005
EU25	14.2
EU15	13.2
EU10	19.5
BE	2.1
CZ	39.2
DK	3.4
DE	26.5
EE	30.0
EL	3.5
ES	7.5
FR	10.2
IE	18.2
IT	6.8
CY	3.4
LV	18.0
LT	2.8
LU	7.0
HU	35.3
MT	17.2
NL	9.4
AT	14.4
PL	11.1
PT	-3.8
SI	-1.5
SK	34.5
FI	17.5
UK	21.2

* Difference in employment rates for women with children under 6 and women without children (age group 20-50).
Source: EU Labour Force Survey – Spring data, LU 2003, 2004 and 2005: Annual average data. Data not available for SE.

Provision of childcare in European countries in 2005

Children cared for (by formal arrangements other than by the family) up to 30 hours / 30 hours or more per usual week as a proportion of all children of same age group

Country		0 – 2 years		3 years – mandatory school age		Mandatory school age – 12 years		Admission age to mandatory school *(pre-primary included)*
		1 – 29h.	*30h. or +*	*1 – 29h.*	*30h. or +*	*1 – 29h.*	*30h. or +*	
EU Member States								
Belgium	BE	23%	19%	49%	48%	43%	54%	6
Bulgaria	BG	.	.	.	.	.	.	7
Czech Republic	CZ	2%	0%	30%	40%	53%	45%	6
Denmark	DK	13%	60%	15%	79%	34%	65%	7
Germany	DE	8%	8%	61%	26%	69%	29%	6
Estonia	EE	3%	9%	9%	69%	57%	40%	7
Ireland	IE	14%	6%	64%	14%	64%	35%	6
Greece	EL	3%	4%	27%	34%	54%	45%	6
Spain	ES	25%	14%	54%	40%	53%	46%	6
France	FR	16%	16%	56%	39%	48%	52%	6
Italy	IT	9%	16%	21%	70%	13%	87%	6
Cyprus	CY	7%	12%	42%	43%	54%	46%	6
Latvia	LV	2%	16%	6%	60%	27%	69%	5
Lithuania	LT	2%	9%	11%	46%	66%	31%	7
Luxembourg	LU	14%	8%	51%	12%	74%	23%	4
Hungary	HU	2%	5%	30%	49%	30%	70%	5
Malta	MT	5%	0%	32%	23%	19%	79%	5
Netherlands	NL	36%	4%	82%	7%	89%	11%	5
Austria	AT	4%	0%	53%	16%	66%	32%	6
Poland	PL	0%	2%	8%	22%	58%	38%	6
Portugal	PT	3%	26%	9%	55%	30%	69%	6
Romania	RO	.	.	.	.	.	.	7
Slovenia	SI	2%	22%	10%	67%	41%	55%	6
Slovakia	SK	0%	3%	10%	57%	39%	44%	6
Finland	FI	8%	19%	25%	51%	82%	18%	7
Sweden	SE	22%	31%	35%	52%	1%	95%	7
United Kingdom	UK	24%	6%	72%	28%	10%	90%	5
EFTA countries								
Iceland	IS	7%	30%	21%	76%	22%	77%	6
Norway	NO	11%	22%	28%	52%	83%	17%	6

Source: Eurostat, EU-SILC 2005 data.
Notes:
1) Formal arrangements refer to the EU-SILC survey reply categories 1-4 (pre-school or equivalent, compulsory education, centre-based services outside school hours, a collective crèche or another day-care centre, including family day-care organised/controlled by a public or private structure).
2) Only care for more than 1 hour a week is considered.
3) Some children do not use child care since parent is taking parental leave for a younger child.
4) Child age is calculated at the interview date, except for IE and FI where age is calculated at 31/12/2004.
5) Some countries, like BE, did not collect data for children being 12 years at the interview date.
6) CY, LV, PT, SK: No information collected for children born between 31/12/2004 and the interview date.
7) FR: Care performed by 'assistantes maternelles' directly paid by the parents, without organised structure between them, is not included in the table.
8) IE: For the age groups '0 - 2 years' and '3 years - mandatory school age', the care '1-29h.' is overestimated and the care '30h. or +' underestimated due to measurement error.
9) SK: Measurement error for the age group 'mandatory school age school - 12 years' leading to high proportion of children without school hours.

Social protection benefits targeted at family support in the EU

	2004					
	Share population between 0-19	Support intensity corrected for the share of the young *	Total Fertility Rate	Total family support	Support in cash	Support in kind
EU-25	22.54%	9.32	1.51	2.1 e	1.5 e	0.6 e
EU-15	22.20%	9.46	:	2.1 e	1.5 e	0.6 e
BE	23.17%	8.63	1.68	2	1.6	0.4
CZ	21.73%	7.36	1.23	1.6 p	1.4 p	0.2 p
DK	24.32%	16.04	1.78	3.9	1.6	2.3
DE	20.48%	14.65	1.37	3 p	2.2 p	0.7 p
EE	23.92%	7.11	1.47	1.7	1.6	0.1
IE	28.38%	8.81	1.99	2.5	2.3	0.3
EL	20.21%	8.41	1.31	1.7	1.2	0.5
ES	20.11%	3.48	1.33	0.7 p	0.4 p	0.3 p
FR	25.06%	9.98	1.92	2.5 p	2 p	0.5 p
IT	19.19%	5.73	1.33	1.1 p	0.7 p	0.5 p
CY	27.75%	7.21	1.49	2	1.9	0.1
LV	23.42%	5.55	1.24	1.3 p	1 p	0.2 p
LT	25.71%	4.28	1.26	1.1 p	0.7 p	0.4 p
LU	24.49%	15.52	1.70	3.8 p	3.3 p	0.6 p
HU	22.20%	11.26	1.28	2.5	1.9	0.6
MT	25.33%	3.95	1.37	1	0.9	0.1
NL	24.53%	5.30	1.73	1.3 p	0.7 p	0.5 p
AT	22.24%	13.49	1.42	3	2.5	0.5
PL	25.36%	3.55	1.23	0.9 p	0.9 p	:
PT	21.62%	5.55	1.40	1.2 p	0.8 p	0.5 p
SI	21.05%	9.50	1.25	2 p	1.4 p	0.6 p
SK	25.50%	7.06	1.24	1.8 p	1.6 p	0.1 p
FI	23.75%	12.63	1.80	3	1.6	1.3
SE	23.98%	12.51	1.75	3 p	1.6 p	1.5 p
UK	24.75%	6.87	1.77	1.7 e	1.3 e	0.4 e

Source: Eurostat, ESSPROS.

* The support in % of GDP divided by the share of young (0-19) in the population.

** e means estimated value, p means provisional value and : means no data available.

Preferences for family support measures

Country	1st place	%	2nd place	%	3rd place	%
AT	More and better working part-time opportunities	90.5	Lower wage and income taxes	88.8	Flexible working hours	88.3
BE	More and better working part-time opportunities	85.2	Flexible working hours	80.5	Lower wage and income taxes	80.2
CZ	An allowance at the birth of child	90.5	Lower wage and income taxes	87.8	Improved parental leave arrangements	86.8
EE	A substantial decrease in the costs of education	96.0	A substantial rise in child allowance	94.5	Improved parental leave arrangements	91.0
FI	Flexible working hours	82.6	Lower wage and income taxes	79.5	Financial support for parents taking care of their children	79.3
DE	More and better working part-time opportunities	89.9	Flexible working hours	89.3	Better day-care facilities for children under 3 years old	88.5
HU	Better housing for families	94.9	A substantial decrease in the costs of education	93.7	A substantial rise in child allowance	92.3
IT	More and better working part-time opportunities	89.2	A substantial rise in child allowance	89.2	Lower wage and income taxes	88.9
LT	An allowance at the birth of child	95.9	Financial support for parents taking care of their children	95.7	Improved parental leave arrangements	94.7
NL	More and better working part-time opportunities	78.9	Flexible working hours	72.0	Improved parental leave arrangements	71.2
PL	Child allowance	92.5	An allowance at the birth of	92.2	Improved parental leave	91.1

	dependent on family income		child		arrangements	
RO	Lower wage and income taxes	98.2	Improved parental leave arrangements	97.9	Better housing for families	97.4
SI	Better housing for families	97.8	Better day-care facilities for children under 3 years old	97.8	Improved parental leave arrangements	97.3
CY	Lower wage and income taxes	95.9	Improved parental leave arrangements	93.7	Flexible working hours	91.5

Respondents up to 50 years old ("very in favour" and "somewhat in favour").
The Demographic Future of Europe – Facts, Figures, Policies: Results of the Population Policy Acceptance Study (PPAS)- Survey with interviews of 34 000 Europeans in 14 countries from 1999 to 2003 – Federal Institute for population research and Robert Bosch Foundation 2006.

At-risk-of-poverty rates by household type, 2005

	Single parent with dependent children	Two adults with one dependent child	Two adults with two dependent children	Two adults with three or more dependent children	Three or more adults with dependent children
EU25	33s	12s	14s	26s	14s
EU15	32s	11s	13s	25s	14s
NMS10	38s	15s	19s	36s	17s
BE	36	9	10	21	17
BG	:	:	:	:	:
CZ	41	9	11	25	9
DK	21	4	5	14	5
DE	30	10	7	13	7
EE	40	13	12	25	13
IE	45	12	13	26	11
GR	43	14	18	33	28
ES	37	14	23	36	18
FR	26	8	9	20	15
IT	35	15	22	35	21
CY	35	9	9	14	8
LV	31	14	18	39	13
LT	48	15	18	44	14
LU	32	13	17	20	14
HU	27p	15p	15p	26p	11p
MT	51	13	15	35	10
NL	26	9	10	20	6
AT	27	9	11	20	9
PL	40	17	23	45	23
PT	34	17	25	39	15
RO	27	11	16	44	23
SI	22p	9p	10p	17p	6p
SK	32	13	17	24	13
FI	20	7	5	12	8
SE	18	4	4	9	12
UK	38p	11p	13p	29p	13p
IS	14	8	8	10	5
NO	19	4	5	10	4

Source: Eurostat SILC(2005) Income data 2004; except for UK, income year 2005 and for IE moving income reference period (2004-2005); RO National HBS 2005, income data 2005.
Notes: Risk-of-poverty defined as income below 60% of the median income.
: = Not available.
p = Provisional value.
s = Eurostat estimation.